

Spolufinancováno
Evropskou unií

European Region

Spalničky: Co byste měli vědět

Spalničky jsou vysoce nakažlivé a potenciálně závažné onemocnění způsobené virem. Dvě dávky vakcíny obsahující spalničky poskytují celoživotní ochranu před infekcí a potenciálně závažnými následky onemocnění.

Před zavedením plošného očkování docházelo k velkým epidemiím přibližně každé 2 až 3 roky a podle odhadů způsobily každoročně na celém světě 2,6 milionu úmrtí. Očkování sice tento počet drasticky snížilo, virus však nadále koluje a v roce 2021 přišlo kvůli spalničkám o život odhadem 128 000 lidí. V roce 2023 je výskyt spalniček v evropském regionu WHO na vzestupu.

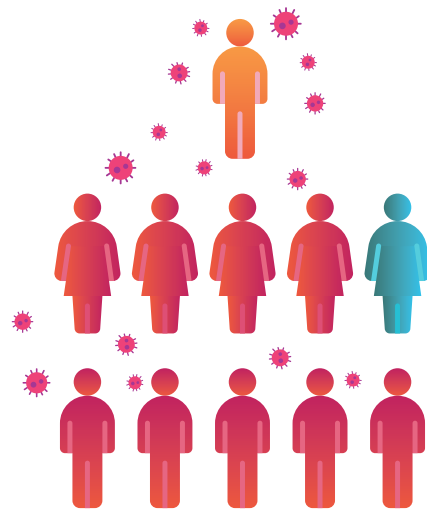
Jediný způsob, jak spalničky zastavit, je předcházet jim očkováním

Očkování proti spalničkám je bezpečné a účinné. Přibližně 99 % osob, které dostanou 2 dávky vakcíny, je chráněno po celý život. Vysoká proočkovanost obyvatelstva (95 %) každý rok zabrání šíření spalniček a vzniku rozsáhlých epidemií a povede k eliminaci tohoto onemocnění.

Jak se spalničky šíří?

Spalničky se obvykle šíří přímým kontaktem a vzduchem. Virus infikuje dýchací cesty a poté se šíří do celého těla.

Virus spalniček může na povrchu nebo ve vzduchu přežít až 2 hodiny. Pokud ostatní lidé vdechnou kontaminovaný vzduch nebo se dotknou infikovaného povrchu a poté očí, nosu nebo úst, mohou se nakazit. Nakažená osoba může virus šířit ještě předtím, než se u ní projeví jakékoli příznaky. Virus je tak nakažlivý, že 90 % neimunních lidí, kteří přijdou do kontaktu s nakaženou osobou, se nakazí a onemocní.

Je to nebezpečné?

Stejně jako mnoho jiných infekčních onemocnění začínají spalničky obvykle vysokou horečkou, po které následuje rýma, kašel, zarudlé a slzíci oči. Objevují se však také specifické malé bílé skvrny uvnitř tváří. Po několika dnech propukne bolestivá vyrážka, která se nakonec rozšíří na celé tělo.

Ve většině případů infekce spalničkami odezní za 7 až 10 dní, ale přibližně u každé páté osoby se objeví závažnější komplikace, jako je infekce ucha, hluchota, slepota, zápal plic, encefalitida (otok mozku) nebo dokonce smrt. Bylo také prokázáno, že infekce spalničkami oslabuje imunitní systém člověka, takže je pro něj obtížnější bojovat s jinými patogeny po dobu několika měsíců až let.

Nakazit se může každý neimunní člověk (který nemoc dosud neprodělal, nebyl očkovan nebo očkovan byl, ale nevyvinula se u něj imunita). Závažné komplikace jsou častější u dětí mladších 5 let a dospělých starších 30 let. Neimunním ženám, které onemocní spalničkami v těhotenství, hrozí potrat nebo předčasný porod a narození dítěte s nízkou porodní hmotností.

Epidemie spalniček může být obzvláště smrtelná v zemích, které zažívají přírodní katastrofu nebo konflikt nebo se z nich zotavují. Poškození zdravotnické infrastruktury a přerušení kontinuity poskytování zdravotních služeb narušuje systém rutinního očkování a v důsledku nedostatečných kapacit (např. v ubytovacích táborech během mimořádných událostí) se může výrazně zvýšit riziko nákazy.

